

Tweede Kamer der Staten Generaal
Aan de leden van de Vaste commissie voor
Economische zaken, Landbouw en Innovatie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum	31 maart 2011	Contact	mw. mr. T.H.C. (Tineke) Donga- Freling
Ons kenmerk	B31032011SA	Telefoon	030-27 39 624
Onderwerp	Conceptkabinetsreactie op Groenboek EU-beleid en nationale regels	E-mail	tdonga@vgn.nl

Geachte Commissieleden,

Op woensdag 6 april behandelt uw commissie de conceptkabinetsreactie op het Groenboek modernisering EU-beleid overheidsopdrachten, alsook de nieuwe nationale regels omtrent aanbestedingen. Wij vinden aanbesteding geen passend instrument voor de inkoop van zorg voor de kwetsbare groep van gehandicapten. In dit Groenboek stelt de Europese Commissie (EC) onder andere de vraag naar het herbezien van het onderscheid tussen de A- en B- diensten. Dit onderscheid moet behouden blijven, wil de speciale regeling voor B- diensten, toepasselijk voor de gehandicaptenzorg, niet verdwijnen. Voor de nieuwe nationale regels bepleiten wij een motiveringsplicht bij aanbesteding van gehandicaptenzorg, in geval de gemeente of andere inkoper hiertoe niet verplicht is.

De Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland is de brancheorganisatie voor aanbieders van gehandicaptenzorg. Onze leden leveren zorg- en ondersteuning aan mensen met een verstandelijke, lichamelijke, zintuiglijke en/of communicatieve beperking. Het kabinet wil per 2013 beginnen met het overhevelen van delen van de extramurale AWBZ-zorg naar de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Die wet wordt uitgevoerd door de gemeenten. Wij hebben grote moeite met die overheveling, omdat deze kwetsbare groep gehandicapten hierdoor het huidige AWBZ verzekerd recht verliest. Wij hebben om die reden bezwaar tegen de overheveling. Als die overheveling toch moet, speelt onmiddellijk de vraag welk regime van toepassing wordt op de inkoop van deze zorg door gemeenten. In ieder geval moet in onze visie de speciale regeling die nu voor B diensten geldt, blijven. Zo niet dan voorzien wij maatschappelijk ongewenste uitkomsten. Wij lichten dat hieronder toe.

Speciale regels voor gehandicaptenzorg

Een mogelijke wijziging van het Europees aanbestedingsregime baart ons zorgen vanwege het volgende. Op dit moment vallen de gezondheidszorgdiensten en maatschappelijke dienstverlening grotendeels onder de categorie B- diensten, waarvoor een speciale regeling geldt. Onder de huidige speciale procedure voor deze B- diensten, kunnen gemeenten feitelijk afzien van aanbestedingsprocedures.

Noodzaak speciale regeling

De zorgbehoefte van veel gehandicapten is langdurig en levensbreed. Hiervoor is continuïteit van zorg vereist, alsook afstemming tussen de verschillende levensdomeinen. Het is dan ook nodig dat deze zorg, of deze nu komt vanuit het AWBZ domein, de Wmo en andere domeinen, geïntegreerd wordt aangeboden. Er zijn diverse doelgroepen van gehandicapten, waarvan een aantal met complexe zorgvragen. Hiervoor is specifieke deskundigheid nodig en moet maatwerk geleverd kunnen worden. De keuzevrijheid van de cliënt en zijn behoefte aan continuïteit, betekenen in de praktijk ook dat hij de zorg wil continueren bij zijn eigen zorgaanbieder. Dit alles staat haaks op een formele aanbestedingsprocedure. Deze bestaat immers uit een strak format. Hierdoor is de afstemming tussen zorgaanbieders (integrale zorg) alsook het doorlopend in gesprek blijven tussen inkoper en zorgaanbieder zowel tijdens als na de procedure niet mogelijk, terwijl dit alles uit oogpunt van goede zorg wel nodig is. Bovendien resulteert de aanbesteding er in de praktijk in dat er slechts één of enkele winnaars zijn, wat weer haaks staat op de keuzevrijheid van de cliënt.

Het is algemeen bekend dat de ervaringen bij de inkoop van huishoudelijke zorg door gemeenten in de thuiszorgsector tot forse maatschappelijke problemen hebben geleid. Veel gemeenten zijn vanwege die problemen inmiddels afgestapt van de formele aanbestedingen. Naar verwacht gaan gemeenten voor de inkoop van de over te hevelen extramurale AWBZ zorg (individuele begeleiding, dagbesteding en jeugdzorg), die overigens vergeleken met huishoudelijke zorg een stuk complexer is, evenmin formele aanbestedingen doen. Daar moet 'Brussel' echter niet in de weg gaan staan door het opheffen van de B- diensten of een variant te introduceren waardoor die vrijheid van gemeenten om af te stappen van formele aanbestedingen weer beperkt zou kunnen worden.

De kabinetsreactie

Wij steunen de reactie van het kabinet om het onderscheid tussen A- en B- diensten te handhaven. Ook steunen wij de reactie om de drempels voor leveringen en diensten te verhogen.

Nationale regels

In de nieuwe regels voor aanbestedingen handhaaft de minister eveneens het onderscheid voor B- diensten. Gezien de toekomstplannen van het kabinet voor de AWBZ, bepleiten wij een motiveringsplicht voor gemeenten in geval deze onverplicht toch zouden aanbesteden. Ondanks onze verwachting dat (veel) gemeenten niet gaan aanbesteden, zou de praktijk toch anders kunnen uitpakken. Een motiveringsplicht vinden wij daarom een gepaste prikkel om gemeenten aan te zetten tot zorgvuldige afwegingen bij hun keuze voor de inkoopprocedure van zorg voor de kwetsbare groep van gehandicapten. Daarbij dient dan ook aandacht te zijn voor 'pseudo-aanbestedingen'. Dit zijn inkoopprocedures die naar hun inhoud veel gelijkenis vertonen met de formele aanbestedingsprocedures. Ook hiervoor zou een motiveringsplicht op zijn plaats zijn.

Samengevat:

Aanbesteding vinden wij geen passend instrument voor de inkoop van zorg voor de kwetsbare groep van gehandicapten en deze zou uitgezonderd moeten worden van aanbestedingsregels. In ieder geval moet de regelruimte als onder de B-diensten behouden blijven. Daarom steunen wij de kabinetsreactie voor behoud van het onderscheid tussen A- en B- diensten. Wij bepleiten een motiveringplicht voor gemeenten die onverplicht gebruik maken van het instrument van de aanbesteding voor de inkoop van gehandicaptenzorg.

Met vriendelijke groet,

J. (Hans) Schirmbeck
Directeur